

Herkó Páter

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapešť, Zsibárus-utca 7. szám.

Na pol roka 1 zl.
Vychádza každú nedeľu.

Predplatná cena :
na celý rok 2 zlaté.

Ejhla človek,
čili: „Janko vypravenej kože“.

Lenže miesto trsti striebornú ližicu, miesto koruny trnovej nebojanskej čáko treba namaľovať; a vtipnosť obraza ani Herkó Páter sa neopováži do pochybovania brať.

Prosíme, ba neustupne žiadame, aby v každom kat. kruhu a hostinci „Herkó Páter“ slovensky sme mohli čítať.

Shromažďujeme sa.

Shromažďujeme sa my,
Ubohí ľudáci,
Zastávajme seba,
Nenie sme bedáci.

Na snemovni ktože
Nás teraz zastáva,
Krom Ugrona ktože
Vlade frčky dáva?!

Just, Ötvös a Kossuth
Mlčí, nič nevraví,
Sáfarenie vlády,
Kúsky neodhalí.

A národní tiež sa
Čosi učupili,
A veď by mohla mať
Vláda hej trpké dni.

Ja sám tedy tebe,
Oh môj drahý ľudu,
Dám ti k potešeniu
Jednu dobrú radu.

Tie včulajšie strany
Snemovné rozháňať,
A nechať trochu ích
Aj papriku voňať.

Však sú shromáždzenia
Ľudové v krajine,
Treba ím ukázať:
Ortel vás nemine.

Hej len sa do radu
S dobrými vodeami,
Sám Pán Boh je pri nás,
No neni sme sami.

Ľud je nespokojný,
Svedomie zbúrené,
Ktože poskytne liek
A uspokojenie?!

Teraz žiadna strana,
Nenie k tomu schopná,
Žiadna k srdcu ľudu
Nenie pritúlená.

Hej len tá ľudová,
Ktorá sa včul hýbä,
Ktorá nech zvíťazí
Po celej krajine!

Nech žije, nech žije
Tá strana ľudová;
Však je ona veru
Bohom utvorená.

J. N. J.

Pulskyho vypustili na slobodu. On už dýcha do seba povetrie obyčajné.

Vypytuje sa ťi jedného i druhého zo svojích starých súdruhov.

A jako vzali na otázku jedného, abo druhého?

Vyšlo na vrch, že ani jednému neboli na ostudu, ponevác úradne uzavreli, že Pulsky sám, na svoju zodpovednosť, bez vedomia druhých cez desať rokov hral sa verejne ferbl.

Nenie takého úradského znalca, maliara, rezbára, ktorý by aj len aspoň trúfal bol desaťročnú tú prácu.

Nenie div tedy, že súdruhovia pána Pulskyho s tou najskvelejšou nádejou oduševňujú.

Koho predstavili Veličenstvu? V pavilone zbrojov vojanských tajomník štátny predstavil Veličenstvu týchto panákov:

Julfa Wolnera, Teodora Wolfnera, Ferdinanda Wolfnera, H. Sticenböeka, Adolfa Weisa, J. Stovassera, M. a L. Leitnera, Henricha Klingera, Jakuba Brettschneidera, Karola Weisa, Berchtolda Weisa, Edvarda Rosenthála, Edvarda Stiekera, Wolláka, Berkoviča.

Ešte lepšie sa vyznačil pán Náco Alpár, ktorý predstavil Veličenstvu čo priemyselníkov: stolára Michela, sochára Engela, záclonníka Gelba, sklového maliara Mórica Heidelberga.

Minister Dániel ale týchto predstavil Veličenstvu: Michala Steinera, Kuba Fürsta, Henricha Schossbergera, Teodora Hürtla.

A tak sa to s dňa na deň vlečie k našej hanbe!

Vystavitelia chorvátski sú chorváti, srbski sú srbi, len o uhorských vystavateľoch písaly jedny noviny celkom právne, že sú oni väčším dielom židi.

A je to veru i tak, ponevác ešte i miestnosti slušnosti sú tak sriadené, že dozerajúca mámo je všade Jebuzella.

Človek fakir rečený sa prebudil po osemdňovom spánku.

Biedne Uhorsko! Kedy-že sa ty už raz prebudiš z tvojej ľahostajnosti.

Bánffymu nielen chorváti, lež i srbi trepú o nos freky. Mohol by sa hanbiť, keby vedel.

Veličenstvo sa čudoval, že sultán málo pokladov poslal na výstavu.

Sultán totižto všeličo by bol poslal, a len to ziadal, aby turkyne a za turkov poobliekaní židi preč odpálili z „Ós-Budaváru,“ ponevác turci svoju vlastnú vieru vidia tam urážanú, zneuctenú.

Na výstave je dovoleno každú vieru profanovať, vynímajúc židovskú; a preto protest sultána si ani nevšímli.

A tak pre priveľikú vtípnosť dakolkých židov vystaly poklady sultána tak, že i Veličenstvo sa v tejto veci skrze svojho prostredníka vyslanca darmo prímľúval u sultána.

Lenže Veličenstvu neposlúžili s týmto vysvetlením.

Karol Pulsky je tedy už na slobode. Ho vymlúvajú, jakby hromy divy bily; nech si činia, čo chcú, nás to nepáli.

My ale by sme obrazaren Uhorska čo vec umelectva chceli zachrániť od posmechu.

Ponevác, jestli cudzozemci tie vyčarované dokumenty a iné veci budú vidieť — s ktorými Pulsky zaujal miesto vecí falšovaných, veľmi čudný pochop budú mať cudzozemci o úmelecko smýšľaní uhrov.

Barón Hirsch ani babky jednej nenechal na dobré ciele pre Uhorsko.

Z toho môžeme posúdiť, jak povdačeni sú židi k Uhorsku, ktorého politika je opravdive pätylizanie; a každý jeho občan je jeden baran, ktorý vďačne dá svoju vlnu židom.

Jako by zachádzali židi, keby sa oni u nás na ozaj na vrch dostali, to nám v maličkosti predstavuje výstava milleniumová, ktorej tieto dve zásady nám div oči nevykolú:

1. Všetko je nazad sotené od židov, čo je kresťanské.

2. Škopenie obecnstva v cenách jedla, nápoju, vstupiacích kartách a vo všetkom.

Bánffy recipoval židov, teraz musí maďarská etnografia krivý nos židovský recipovať za znak opravdivého plemena maďarského, kucharky ale cibuľu a ratkev za národne nové jedlo maďarské. Bo sa to tak svedčí, a vtedy bude úplna recepcia.

Čo zapomli ministri. Známo je, že minister narídil každému, aby sa pekne obliekol, keď ide na sobáš. Čo ale ten má urobiť, ktorý nemá poriadnych šiat, len poriadne svedomie? Tu by mali narídiť, že každá obec by mala mať spoločné sobášne čizmy, sukne, haleny a klobúky pre tých, ktorí takých nemajú. Alebo že sa môžu obrátiť s prosbou na ministrov ku vypožičaniu šiat. Nuž keď by sa do takých oblekli, zaiste by neboli od matrikára odohnatí.

Prečo bránila vláda slovákom do Ameriky íst, pýta sa dakto? Iste preto, aby sa jej neumenšily hlasy voličov. Teraz to nebráni, lebo si pomohla proti tomu tak, že miesto neprítomných, zomrelých odhlasovať dá. Tak svedčí stupavská voľba.

Civilný sobášny exámen. Cirkev naša, požaduje, aby mladoženisi prv, než by šli ku sobášu, podrobili sa exámenu.

Civilný sobáš má tiež taký exámen pred sobášom. V čom-že pozostáva? Matrikár skúma pred sobášom mladoženiča najprv, či má poriadne nohavice a dobre vichsované čizmy, fúzy vykrútené, vlasy učesané. Či vie tancovať, lebo ináč mu muziky nedovolí. Potom pozre, jaká je tvár jeho, či je umytá a oholená, či nemá záplatu. A jak vo všetkom tomto vystojí prísnu zkúšku matrikára, vtedy je mladoženich na sobáš civilný „tauglich“.

Nasleduje exámen mladochy. Či má oči vábľivé, ústa na šošovičku, či vie sa čarodejne usmiať. Jaké má sukne, šatku. Jaké líčka a ruky. Či je poctivá abo nie, to matrikári z venca poznajú. Ponevác gusto týchto civilných farárov rozličné je, keď sa mu nepáči, dá ju prepadnúť, a je „untauglich“ na civilný sobáš. Hľa, takýto je tých civilný sobášny exámen. A či nie?

Cestovanie ku Slnku!

Židovská peňažitá moc podujala už všetko, čo sa pod slnkom nachodí, avšak neni spokojná ani s tým výsledkom. Čo už teda počať si? Cestovanie ku slnku! tam sa istotne nachodí väčší poklad, nežli tu na zemi, a kde sú poklady, tam je aj gšeft. — Dľa anglického vypočítania stálo by cestovanie s rýchlovlakom až na tvár miesta 3.721,000 korún, a cestovanie bez pretrhnutia trvá len 265 rokov. Kto ale podujme mnoho sľubujúcu cestu, obsiahne vek „Matuzalema“, nos sa mu narovná, prinde s diamantovými ostrohami a nemusí cestovať do Hansterdamu.

Dobrá rada.

— Thy, othiec, Dhalfik mhi phovedal, zhe shom jha hjedhon smhradlavý židh. Čhi sha tho svedčí nha bratha thak hovorit.

— Mháš sa ho i thy thak naspáth phýtat; aspoň nhe budeš math phričinu, phonoshovath sa.

Hepp Icigové dobré žiadosti.

Nech je svhedomie od theba thaké čisthé, jaký čistý je od Otvösa politický charakter.

Bud thy khatolik, a keď bhu- deš pýtať dhajakhú stanhieu: nech ťha oproti kalvinovi za- stávha Thisa, vtedy istho prih- deš k cieľu.

Nheved plávať a thak sa okúp v hlobokej vode, abys sa zamočil, jhako liberalci v phanamine.

Nech sha ti tvoje dlžhoby tak rhozmmožia, jako bhudú o desať rokhev židia rhozmmožhení v Uhorskhu.

Nech ti jhe tak dobre, jakhí spravodliví, shú mnohí krémári, khtorých nos je throcha koshe na- podobnený.

Mhaj ti každhy rok thakhú zathvu, jhako sa phodarilo Fharaonovi, prerazit sa cez červené mhore.

Nech sha ti tvoj celhý životň tak phodari: jakho sa phodarilo Csákhymu previesť nhariadenie odkrstu.

Pálenka.

1.
Pálenka, pálenka,
Mnohým si tý milá,
Bárs si už nejedným
Už rohy zlomila.

2.
Nejeden pre teba
Hospodár zahynul,
A celé gazdovstvo
Do uzla zavínul.

3.
Tys mnohých na svete
Splodila korbelov,
Darebných tulákov,
A nočných zlodějov.

4.
Odňalas mnohým chlieb,
Priviedlas do psoty,
Dalas do ruky ich
Palicu žobroty.

5.
Keď zväbiš niekoho
Do krčmy ku sebe,
Hovádu podobný
Zostane pri tebe,

6.
Sotvá si par razy
Upije z pohára.
Už blúzni do sveta.
Dve na tri hned tára,

7.
Hej Jakub židáčku,
Nože mi ho nalej,
A ztoho lepšího,
Pálena teraz dej.

8.
Křemár sa potvora
Pod fúzy zasmeje,
A s vodou pálenku
Za chrptom doljeje.

9.
Chytí si sklenicu.
Paloží na hubu,
Tvár svoju naduje.
Jak pastier na trúbce.

10.
Ej, je to pálenka,
Tá chválu zaslúži.
Tá veru človeka,
Na ozaj potúži.

11.
Kam pije, tam pije,
Až celkom vyprázdni,
Ze už jeho gágor
Viaciej piť nestací.

12.
Už som sa nasedel,
Už som sa dost napil,
Už musím ísť domov,
Abych sa neopil.

13.
Súsed mi odpovie,
Ved si už napitý,
Lebo už nemôžes
Ani len chodiťi.

14.
Never mój susedko,
Pust ma len do domu,
Najťaž mi len bude,
Vykročiť zo dvoru.

15.
Ja potom znám cestu
Do domu mojeho,
Veru potom trafim,
Aj po tme do neho.

16.
Sáče ho, jak sviňu,
Od boku do boku,
Nechá ho hned v blate,
Hned ležať v potoku.

17.
Keď chlapei zbadali,
Prez ploty skákali,
S veľikou radostou
Na ruky plieskali.

18.
Tu na raz príbehne
S hnevom žena jeho,
A s pástou do chrbta
Ftlče muža svého.

19.
Dá sa mu do vlasov,
Kope ho do hlavy,
Už si sa zas opil.
Ty korhel smradľavý.

20.
Pozrite na túto.
Ohavnú obludu.
Jako sa tu vála,
Podobný hovädú.

21.
Ej včielek, panenky,
Príklad si veznite,
Ktoré sa niekedy
Vydávať mienite.

22.
Chráňte sa obzvláštne,
Mládenca takého.
Ktorý sa pridrža
Pálena besného.

23.

Tak na dobré zdravie,
Statočný slovane,
Každý si upime
Po malom poháre.

I. Jesko.

Najmenšie zlé.

„Nože mi len povedz, drahý priateľu, prečo si si tak malinkú ženu vzal?“ — pýtal sa jeden svojho známeho, ktorý len nedávno sa bol oženil. —

Tento s úsmevom mu odpovedal:

„Keď si už človek aj zlé musí vyvoliť, nech si už aspoň najmenšie vyvolí.“

Drobné oznamy Herkó Pátra.

Láskavé odporúčanie!

Odporúčam sa poľským židom za holiča, znamenite rozumiem holeniu pajkesov. Na žiadosť len aj jeden odstrihnem, a druhý môže si ponechať na pamiatku. Také remeslo ja ale triezvým neprevediem, lebo čo taký ani len pavučinu nepretrhnem, a tým menej by som vlas odstrihnúť mohol, a tak tiež by som čo slúžny námestovský česť a vážnosť utratil: preto pred časom prosím sa meldovať, lebo sa mi z farárskych pivniac — vyjmúc jednu najviac dve — už teraz nelipne.

S úctou do priazne pajkesov sa ešte raz odporúčam.

Dano — ?

Sluzobník

Jano Szeméttanyai.

Pravdomluvný Fráter.

Státny pravotár je taký, ako pekná ženská: mnohých otrokov má.

Chren je taký, ako žiaľ zo srdca pochádzajúci: slzy vytíška z očí.

Tulák je taký, ako hus: pozor dávajú naňho.

Policej je taký, ako vefarečná žena: združuje človeka.

Fajciar je taký, ako komín: dým vypúšťa.

Krajinská výstava je taká, jako egyptský Jozef: dostala sa do rúk kupcov izmaelitských.

Daktorá žena je taká, jako gajdy; zakiaľ len trocha pary (života) je v nej, vreští.

Daktorý korhel je taký, jako pijavica; zakiaľ len vládze, vždy pije.

Sňažinky.

Mnohí ľudia i vtedy, jako struna, rovno chodia, keď sú kriví a chybní v dajakom ohľade.

Nielen veľkí, lež i malí ľudia mnohokrát také náramnosti vypustia z úst, ktoré oni sami neveria a za pravdu nepovažujú.

Keď sa dedinské ženy vadia; hrnčiarski remeselníci sú prevelice šťastní.

Vsade je síce dobre; predsa ale doma najlepšie: znie príslovie; predsa ale je ktosi, kto iného smýšľania je: otec opilec.

O mnoho ľahšie je zdáť sa súcim byť na ten úrad, v ktorom nie sme postavení, nežli na ten, ktorý zastávame; nič iného nenie k tomu potrebného, nežli trochu pýchy a vysokomyselnosti.

A kto by bol bez toho?

Španielska spokojnosť.

Kedysi v Španielsku žil jeden kráľ, a ten bol tak smutný, že od toho očividno schnul. Raz si zavolať svojho lekára o radu. — Lekár, starý skúsený muž mu praví: „Ty si kráľe, nespokojný, a preto smutný a nemocný. Jediný liek proti tomuto, čo viem, je, jestli dostaneš, košelu spokojného človeka nosiť musíš. — Kráľ vyslal hneď poslov po celej krajine, by spokojného človeka vyhladali. Po dlhom hľadaní ešte nikoho nenašli. — Už, domov išli, keď naraz v blízkom lesiku slyšali veselý spev. — „Pozrime, — či tu nenajdeme nejakého spokojného človeka“ — pravil ich vodca. — A koho videli? — pastiera, ktorý pod stromom sedel a spieval, čo mu hrdlo stačilo. — Vodca pristúpil k nemu, a pýtal sa ho, ako sa mu vodi, zdáľiz je so svojim osúdom spokojný? — Pastier po dlhšom váhani odpovedal, že je spokojný. — „A nepredal by si mne svoju košelu? — tázal sa ho vodca ďalej. — „Ani za celý svet!“ — pravil pastier. — „Nono, snád nebude tak zle; dám ti 100 dukátov“ — nabíjal vyslanec. — „Ani reč!“ Vodca sľúbil už 1000 dukátov, ale pastier o predaji ani slyšať neechcel. — Vodca mu konečne zradil, prečo, a načo potrebuje jeho košelu. — „Ja ti pravím, nemôžem moju košelu predať ani za celý svet, lebo žiadnej nemám. Vyslanci sa konečne vrátili bez výsledku, a kráľ usmieva juce sa, zvolal: „Len jeden človek je spokojný v Španielsku, a ten nemá košele!“

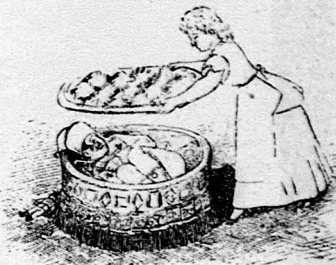
Dobrodrúžstvo fotelové, čili: podarený figel husára.

1.

Dorazil domov husár mladý pán
Sestra ho drží, jakby bol tulipán.

2.

Pst! dobrý by bol jeden husársky kúsok,
Ja sa tu chcem skovať, jak dajaký úskok.

3.

Sestra ho skovala, matka prišla domov,
Husár sa mrví, jak by slyšal moc hromov.

4.

Mamička ani zďaleka to netuší,
K eď zrazu husár: hopp, hopp, vojansky sa vytrčí.

Liberálni ľudomili.

Zavítal k nám kresťan, a to „opravdivý“,
Čo ho „ľudomil“ pospolu shlobili.
A vydali rozkaz: od dnešku jeden každý,
Slovák čítať musí ho, jak chce byť poriadny.

Každý rychtár musí naňho si predplatiť,
Alebo za darmo na brade ho vláciť,
Za takúto starosť, za takýto rozkaz,
Slováku milý máš nám aj ruky boskať.

Nemohli sme trpeť, bolelo nás veľmi,
By ťa viabil kresťan nie však opravdivý,
To sme len sverili na toho nášého,
Ktorý ťa naučí pokroku všetkého.

Doučí ťa pekne, čo je liberálnosť,
Odkryje ti všetku ľudovej strany zlosť,
Ktorá tomu len cieľi a na tom vždy len je,
Ze pred tebou židov vždy len zošklivuje.

Neboj sa ty slovák, neboj sa nás vodcov,
Ktorí ťa spravujú liberálnou mocou,
My sme opravdiví tvoji ľudomili,
My sme s tebou vždycky po „ľudsky“ činili.

Či aj len Kresťana, čítaj pravdivého,
Čo pochádza hnedka z plemena židovského,
Ten ťa však poučí i to vysvetľuje:
Ze dobrý tiež kresťan, čo na Krista pluje.

Ze bez náboženstva spanilá to viera,
Ze civilný sobáš, čo sviatosti nezná,
Všetkie sú tak dobre a bez všetkej vady,
Ze nemajú v sebe žiadnej Krista zrady.

Never všetkie plotky, ktoré tu dodajú,
Ktorie tebe smelosť k nám stať odháňajú,
My sme však kresťania, dobrí ľudomili,
My sme pri Stupave hej dobre šetrili.

Nesluchaj na plotky, čo ti ten Františkán,
Vo svojich novinách popíše proti nám;
To su lárý-fáry starie táraniny,
Ktorie nám neškodia, bo sme „ľudomili“.

Takto ti panáci, lstvi ľudomilia,
Ten náš ľud slovenský takto v mysli mylia,
Mylia ho len z lásky, z lásky proti sebe,
By im tiež na ďalej dával masťné hrnce.

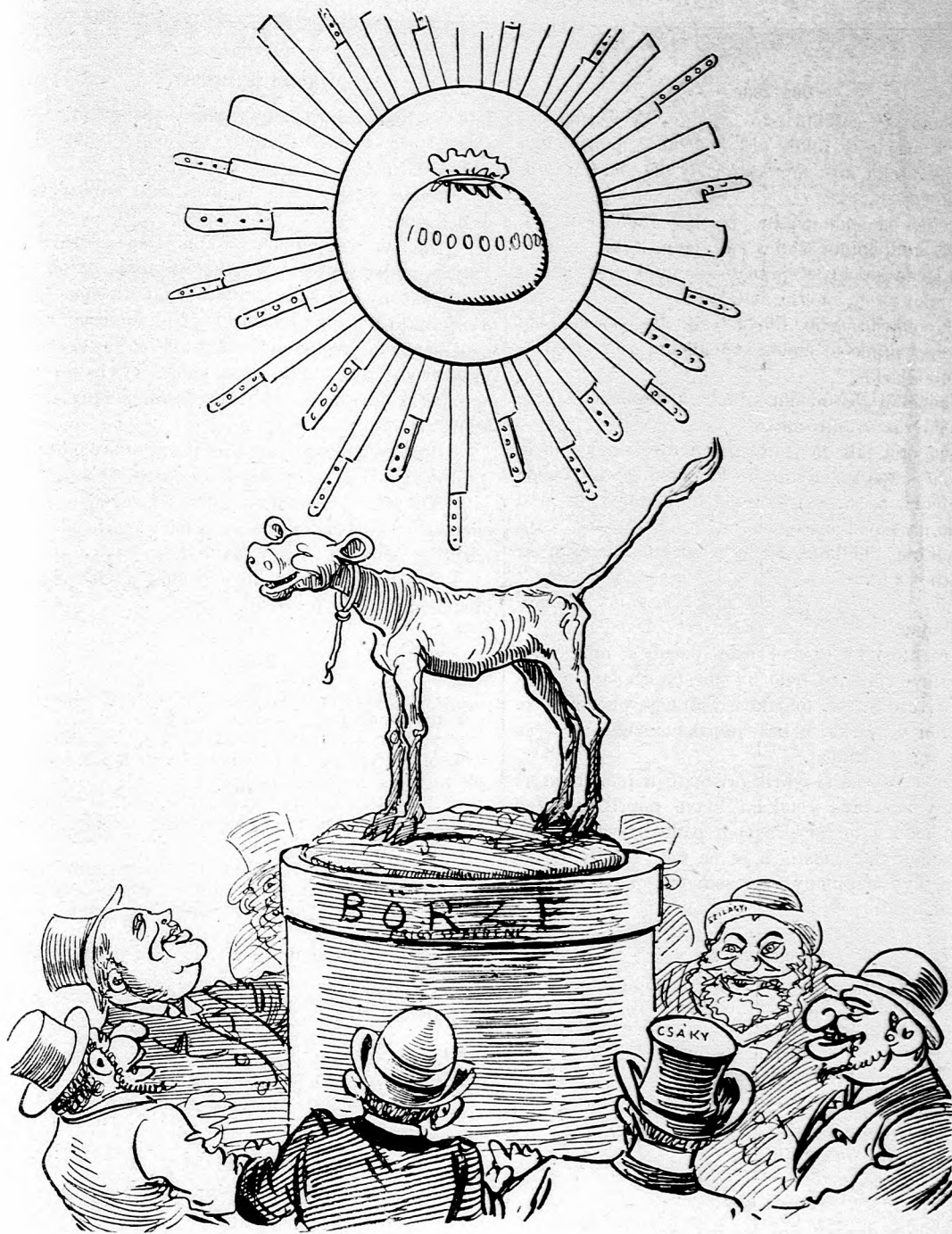
By neutratili pri voľbe mandáty
Preto už zavčasu ľudomilstva šaty
Berú si na seba, do nich zaviňajú,
By boli na ďalej slovákom na zradu!

Mentúz.

Jako sa započalo prvé tisícročie;

leniumové s...
anie v obrazoch,

a jaký počiatok chce mať druhé tisícročie.

— ❧ — Anekdoty Herkó Pátra. ❧ —

Čuš ženo.

Vieme my celkom isto o jednej výchyrenej de dine, v ktorej ešte nikdy nič nového sa neprihodilo, dobrí obyvatelia žijú tam ešte vždy dľa starých mravov statočných.

Predseda sa stalo jednúc, že starý Pietor sem tam sa klátil, keď domov šiel v noc jednu tak, že chudák do jarka sa dostal jakosi, o čom on ani pochopu nemal, jako sa to mohlo stať.

A ponevác jeho hlava o mnoho ťažšia bola nežli nohy, nijakým činom sa nemohol von vyškriať z toho jarka.

Manželka ale srdcom strachom naplneným očakávala návrat svojho muža.

Keď ona tak do staroslívých myšlienok pohlúžená bola s vyplešteným očima pred seba hľadela; zrazu zbadá, že sa ktosi driape hore rebrikom pred oblokom na poval pristaveným.

Celkom nafakaná odechýli trochu dvere, a sa pýta: kto je to.

Čuš, ženo! — kričí po šušky naspriak ton nešťastný muž.

Hm ktosi by to mol ešte počúť a mňa v takomto stave vidieť, a bolo by po statočnosti.

No veru sa mi to jakosi zázračne prihodilo, že som padol do jarka, a bez rebrika neviem sa teraz z neho von vydriapať.

No teda som si rebrik pristavil, a ponáhľam sa hore, aby ma rano v takom stave nepristihol ľud dediny; lebo v tomto strašnom páde by sa krk vylomil mojej statočnosti, a ja na veky bych musel ľutostou byť naplnený, že som tak ohavne sa raz zachoval.

Novomódny žid.

V jednej obci žili ortodoxi a neologi, čili staro — a novomódni židia.

Novomódnych ešte málo bolo, nemohli založiť novú cirkev; staromódny ale nechceli platiť.

Na jednom shromážení takto ich napadli ortodoxi:

S darmi prispieť k našim potrebným výdavkam sa nepáči ich milostám; do nášeho cintorína sa dať vynášať ale, to im chuti.

Čudná smrť.

— Jako umrel ten váš Ičo?

— No len tak, že si ľahol; pustila sa mu krv nosom, a tak dlho tiekla, že mŕtvý bol, keď sa prebudil.

Kofko je svetov.

V Nemecku v jednej škole na zkuške i táto otázka bola zpomedzi zubov vypustená: Svet je len jeden?!

Jeden žiak sa ale usiloval túto votu vyvrátiť následovne:

Dľa sv. evanjeliuma Kristus Pán uzdravil desiatich malomocných, z ktorých len jeden bol tak povdačný, že sa navrátil nazpät ku spasiteľovi, ktorý takto k nemu prehovoril: „Nonne decem mundi facti snut; to jest po slovensky: Pravda desať ich vyzdravelo! ale i takto sa to môže vykladať, a on to i takto bral hore: Pravda desať svetov jestvorené!“

Predseda márne sa usiloval od tohoto odhovoriť ho, on vždy len to opätovoľ, že je to vo sv. Pisme.

Konečne preriekol predseda: Lenže po vašich slovách i to následuje vo sv. Pisme: Ale deväť je ich kde, nenašiol sa len tento jeden!

Ten jako obarený preč odpálil a viac o tomto predmete ani len nemukol.

Skúposť.

Bol jeden šľachtic, ktorý — neeh je tu pobočne o ňom spomenuto — veľmi skúpy bol.

Mal on i jedneho vnuka, ktorý by ho veľmi rád bol odivkol od tej nedobrej vlastnosti. Ale sa mu to nijak nechcelo podariť.

Stalo sa, že ten skupán sa bol v kúpeli vo veľmi masnom klobúku sišol s tým vnukom.

Oslovil starého otea:

— Dedko, veru by ste si už raz mohol nový klobúk kúpiť, ja bych sa hanbil taký masný nosiť.

— A načo bych si kúpil nový, však ma tu nikto nepozná.

— Po krátkom čase zas sa sidu v hlavnom meste doma.

Klobúk starca ale ešte vždy len ten istý bol, čo prv.

— Čujete, to je už viac, nežli moc, že ešte vždy len ten starý masný klobúk máte. Ešte ste si nekúpil nový?

Načo, však ma tu i tak každý pozná.

Detský rozum.

Jozef: Mamko, pravda otec je starši, nežli babka naša?

Matka: Ale jako to môžeš hovoriť, takú hlúposť.

Jozef: Lebo babka má menšie fúsy, nežli tatko.

Židovský vtíp.

Keď som konal beh rokov detinských, vždy mi len to vrtalo v modzgoch, abych skleparom byť mohol, ktorý cukriky predáva; v tomto páde vraj ľacno môžem sladkými činiť moje sliny.

Pravdaže som ja vtedy ešte nevedel, že i od cukru sa platí potravná daň. Predsa je teda lepšie nebyť cokrovým kupcom.

Osem hlavných čností a hriechov.

Jedon chýrečný taliansky maliar namaľoval sedem hlavných hriechov a čností.

Keď so svojim dielom hotový bol, aby pápeža rozhneval trochu, že mu nedal nádhernú mzdu, po-

vedal mu, že namaľuje i ôsmy triech hlavný, čili nevďačnosť.

Pápež zbadal, čo on s tým chce, a preto mu odvetil, aby nezabudol ale i ôsmu čnosť namaľovať trepezlivosť.

Poslušný manžel.

Pivničníčka: Prečo si oči zažmúrite, Velkomožnosť, keď liehový nápoj dolu hrdlom púšťate?

Pán: Viete, moja milá, to k vôli mojej žene činim, ktorá paždodenne, ba každú hodinu ma napomína, abych nekukal hrube na dno pohára a sklenice.

Vybrané vety rázu.

Frčia za mnou mládenci z troch dedín.

Letí mladík herský stoletý.

Dvaja cigáni hrajú
A mňa samého nechajú.

Milujem Ťa, môj jediný kvietok.

Prihodno.

— Poved, Jano, či je u vás na horniakoch veľa ľudákov?

— Vefa ich nenie.

— To sa mi už páči.

— Lebo všetci sú ľudového smýšľania.

— Ej ty gazember, marš do áreštu.

Kliniec s klincom.

Jedon statočný obrezaný lekár, ktorého nos jak obrúe bol nakrivený, práve vtedy zotrval u jedného na dedine sa nachádzajúceho pántva — ktorého on domácim lekárom bol — keď duchovný a hudbný (organista) koledovali a domy posviacali.

Pri takejto príležitosti pán hudbný nad každé dvere tieto tri litery vypísal: G. M. B., čili Gašpar, Melicher, Boltizar, to jest tri mená tých troch kráľov od východu.

Lekár, ktorý v chládku obriezky vyrástol, nepoznal význam tých troch litier, a preto prosil ctenú spoločnosť o vysvetlenie; a bolo ich asi päť šesť; bol ale medzi nimi aj jedon kujon, ací huncút.

Tento (čo na žiadan pad nepovažujeme za slušný zart), povedal židovi lekárovi, že tie tri litery sú toľko, jako: Goldštejn Moric (je) Blázon!

Spoločnosť náramne sa odovzdala smiechu — lekár ale, ktorý keď to meno slyšal, mléal, jako voš pod chrastou, prinútený bol svoj jed v sebe udušif a neupit sa, jako postrielaná jarabica.

Asi o štvrt roka cestoval pan lekár náhodou s tým huncútom cez Nemecké Nové Zámky a tam na čele kláštora videl napísané tieto tri litery: F. B. H. (Fraňo Battyáni, hereog.) On nevedel význam tých písmen, a preto sa tázal lekára v tej veci.

Lekár mu takúto odvetu dal: že tieto tri písmeny znamenajú: Fraňo Bariník (je) Huncút! K čomu doložil: Jaký pozdrav Pán Boh; taký uslyš Pán Boh.

Kusy zrkadla.

V kúpeli nemocných na žalúdok hostinský praje najuprimnejšie každému, aby sa mu chuť po jedle čím skorej a vo väčšej miere navrátila.

*

Daktorý spisovateľ i vtedy dostane dobrú mzdu za svoju prácu, keď zlé veci šibrinkujú v jeho modzgoch.

*

Daktorý spisovateľ toľko zaujímavého vie popisať, že dušne celkom nasýti druhých; lenže on sám zatiaľ je hladný, div neumre.

*

Mnohé dievčence radiš štebocú o budúcnosti, nežli o tom, kedy sa polepšia a na dobrú cestu stúpia.

*

Používame každú príležitosť, by sme dokázali a svetu ukázali, jaký sme bohatí.

*

Keby sme vystavili svoju biedu, myslim, že o mnoho viac osoha by sme mali z toho i my i náš spolublížny, ktorý by sa nesklamal v nás.

Kráľovna Semiramis.

Táto kráľovna dala si na svoj pomník tieto slová vryt:

Potrebuje-li daktorý kráľ peniaze, nech nechá otvoriť tento hrob, a toľko peňazi môže z neho vybrať, koľko sa mu len páči.

Lakomý kráľ Dárius súc týmto vábený, nechal ten hrob otvoriť, miesto peňazi ale našiel tento nápis: Isto bys nebol tento hrob otvoril, keby sa nebol k tomu neukrotiteľné lakomstvo prinútilo.

Reč obšitom obdareného.

Hm bratku! Veliká je to vec veru, s takými sa biť, ktorí sa neprevinili; takých napádať, ktorí nič zlého neurobili, na takých strielať, takých pichať a pobiť, ktorí to nezaslúžili.

Ja som bol už aspoň v 11 bitkách a som na druhý svet poslal aspoň tridsať ľudí.

No a vy, ujco Ondro, ste nezostal poraneným?

Jako by nie; nech to všetko parom vezne, jednúe mi i hlavu sofali.

Granáty z klasičnej osnovy básnikov maďarských.

Phán otiec, Árpád, neboj sa o tvoj národ.

Nápad hučiaci sittyovských víťazov
Nenie príčinou u nás veľkých strachov.

V tvojich vlasoch je zkazonosná noc;
Kdeže vzalo tvoje srdce mramorovú moc?!

Uhrinkou si zrodená, čiň vďaka za to.
Uhrinkou sa narodiť a byť, to je viac, než zlato.

Ktorý skorej.

— Nech nezabudnú pán Khon, že moji predrodicia už v čase križiakov boli v Jeruzaleme.

— Nhech nhezabudnú že mhoji predrhodicia dhávno pred tým už tham bholi.

Pán k sluhovi:

„Tu máš dva groše, choď dolu k pekárovi, a kúp dva rožky, jeden pre mňa, druhý pre seba“.

Sluha (po návrate): Nech sa páči pán Veľkomožný jeden groš naspäť, lebo pekar nemal už len jeden rožek, a ten som na schodách ja zedol“.

Besednica.

Manželia.

Kto by cheel písať o pomeroch rodinných, nesmel by nechať z pamäte svojej uletieť tú okolnosť vážnu, že hlavné osoby sú v každej rodine: manžel, manželka a svokra.

Svokry majú, dľa mienky jedného vážneho a sbehlého spisovateľa, podobné byť šarkanovi, ktorý je obdarený so 100 jazyky.

Manželia jednoducho medzi tých stvorov patria, ktorí sú čudno stvorení.

O manželkách najlepšie a najdokonalejšie by sa mohli sami mužovia vysloviť.

Ja cheem písať o mužoch:

Muž čo gazdina.

(Milý obraz rodinný.)

Vonku je veľmi chladno, jako v Sibirii, vnútri ale jako slnko, príjemný oheň jestvuje; muž sa kláti v jednej kanapovej stolici; ženička bystrá, kučeravá a utešená behá po bilom papieri, aby ho strakavým učinila; počtuje, kedy-tedy boľastne opre oči na muža.

Srdienko moje sladké! osloví ho zrazu, veľmi láskavou vľúdnosťou dívajúce sa naňho.

No a potom? odvetí muž ľahostajne.

Anglický sudca.

Tázal sa zlodeja, ktorý kedysi jeho spoliakom bol:

„No, starý kamarate, čože sa stalo s Tonkom, Jankom, Pepkom?“

„Všetci už visia — odpovedal zlodej, — mimo Vás a mňa!“

Dobrý znak.

Povedte-že mi, prečo spravi pán gróf na svojej mienokarte vždy somárové ucho, ktorú medzi dvere vopchá.

Aby nechal po sebe znak, že osobne tu bol.

Historický dôkaz.

Jaký je rozdiel medzi starým „Krestanom“ a „opravdivým novým“?

(Starého známe po skutkoch, že je opravdivý, a „Opravdivého“ poznáme iste len po mene.)

Čo najviac bolí toho „Opravdivého Krestana“?

(To, že páni učiteľ naučili písať kapitanov, keď do školy chodí, lebo to právo majú len zidia.)

Ženička na vidom očí bojovala proti strachu, ktorému jej srdce podrobeno bolo.

Som spočítavala výdavky, kuchynské peniaze, a a

No ďalej . . . aký a?

No tedy ti poviem srdienko, chýbä mi ešte 30 zl., tolko bych potrebovala, abych výdavky celkom úplne zaokryť mohla.

Muž tak chytro sa sobral a hore skočil, jak by ho bol ktosi špendlíkom pichol v stehno . . .

Ahá, hneď som to ja trúfal a badal! Reval rozpajedeno.

Keď mi ti tak sladké mená dávaš: srdienko sladké atď., už vtedy — vopred viem — že peniaze potrebujes.

Nedám ti ja zhola nič.

Nauč sa gazdovať.

Ale drahé srdienko, keď je všetko tak drahé a toľké výdavky mám!

Tvoja reč je len taká „láry-fáry“, Lepšie sa privykaj k sporivosti; na vnivoč výndeme, nevieš ty nič gazdovať.

Mišo, nehnevaj ma, však dobre vieš, že ja dľa možnosti šporujem.

Šporuj ešte lepšie! Na ozaj je to už strach s tebou:

Len peniaze a peniaze a sas len peniaze!

Nikdy nemáš dost! To je neporiadnosť, to je márnoträtnosť, Anna!

Žartová obrázková hádka.

Čudujú sa a divia náramne,
Kde je ale ten stavec z pivovárne?!
(Nech sa páči najst ho.)

Tvár manželky od jedu ači hnevu bola, jak
tulipán červená a rozpálená.

Ty si nemilosrdný ku mne; prehľadniže moje
počtovanie.

Papier je trpezlivý — odvetil. — Gazdovať
treba vedieť, toto je hlavná vec. Lenže toto i zdravý
rozum požaduje, moja milá rozmieš, čo ti vravím!?

Tedy tak? — vypukol hnev z nadutej páničky?
— Pravdaže! Lenže môj mužik neberie do ohľadu,
že neraz ma neočakávanu prekvápi so štyrma, pä-
tima hosti. — Anička sladulinká — spravže na chytre
dajaký dobrý obedík. — Lebo však si ty perla gaz-
dín, a v hostinci bych nemohol za dvojtaké peniaze
taký obed svojim hostom podať. Toto pravdaže ne-
bereš do počtu.

Anna, nehnevaj ma!

Mišo, peniaze daj!

Neďím. Ja bych s polovicou tej summy spo-
kojný bol a predsa ešte viac jediel bych vedel na
stól dať, nežli ty.

No nech ťa p. Boh požehná, oprobujže to.

Nenúkaj ma veľa, lebo to vyvediem.

Ale sprav to len, prosím ťa pekne.

Anna, pozor si daj, lebo ťa lapím pri tvojom
vlastnom slove.

Teraz, Mišo, už ťa viac neprosím; lež tu máš
kľúče, rob si poriadok.

Dobre — odvetil hrdo manžel — len abys tu
potom dajako neobanovała.

Oriešky k rozlúšteniu.

1) Štvoro slov bez samohlásky
Maďar za svet nevyovie.
K, p, s, t sú litary
Samé prvé. — Uhádni tri!
Prvé slovo sviatosť značí,
Druhé tela úd maličky.
Tretie zverov rúchom býva,
Štvrtým malý vetrik hýba.

2) V zahrade máme dva razy tolko jablon, jako hrušiek.
Sliviek ale je tolko, jako hrušiek a jablón do hromady. —
Jestli za päť rokov po päť sliviek vytneme, a na ich miesto
hrušky posadíme: z každého druhu ovocia budeme mať v rov-
nom počte.

Kolko je hrušiek, jablón sliviek, teraz v našej zahrade?

Rozlúštené oriešky.

(K predošlému číslu 21.)

Kto druhému jamu kope;
Sám do nej upadne.

Listáreň redakcie.

Miava. A. F. Že sa luteráni tak chránia Herkó-Pátra, jak
zlý svätenej vody, my za to nemôžeme; však sme ich my do-
posiaľ neobrazilí. My celkom proti iným ľuďom máme pero do
černidla a činine papier s' rakavým.

Dnes tedy ja budem gazdinou.

Uvidím, či tak veľa činenia a práce máš, jako
vravievaš.

Len teda urob próbu, ja zas listy budem písať,
už i tak od dávna som nestihla.

Muž vážne blinkotal s kľúčami, hodil sa zas
na stolicu a s mudrekými ťahy tvári vypúšťal jak
komím, dým z úst.

O štvrt hodiny sa posmešne ozval.

Hm; toto je tá náramná práca?

Predsa je len dobre, gazdinou byť, to až teraz
zkusujem.

Pojdem trochu spať.

Manželka neprehovorila nič, lež mlčala, jako v
pod chrastou.

Zrazu sa vrúti do sieny kucharka veľkobruchatá
a štvorbradová.

Pánička, prosím peniaze a opovediť nech sa
ráči, jaký obed žiadate, abych vedela čoho nakúpiť
na trhu.

Obráťte sa k mužovi, dnes on rozkazuje, on
vydelí všetko.

Kucharka vypleštila oči, jako teta na nové
vráta, a obráti sa podozrive k páňovi.

Kucharka! Varte dnes: dobrú jak buk silnú
hovádzú polievku s knedlami pečienkovými, potom
krapne englické so šipkovým (pri Vrbovom?) lekvá-
rom; k mäsu ale paradajková omáčka nech je a
upražené huby.

Mnohým. Ján Jesko býva v obci Antonová (Slavonia), na ktorého sa obracajú tí, ktorí by dobré a lacné grunty radi si kúpili v Slavonii.

Čaca. N. B. Nemohol by ste nám kedy-tedy čo-to zaslať. Všetko dobre viete po papieri perom behať; besednice, básne, anekdoty, atď. čo vám len obsah Herkó-Pátra pripomína, všetko vďačne prijímame. Na tom kraji i predplatiteľov máme veľmi málo.

Smolenice. Toto číslo vyšlo na 16 stranách, my by sme sami radi boli, keby aspoň každé druhé číslo mohlo vychádzať na 16 stranách. Rozširujte aj vy — jako najlepšie vládzete — naše novinky.

Závod. Rýchly. Bohužiaľ i medzi slovenskými novinkármi, lepšie rečeno spisovateľmi panuje závisť: jeden druhého sa hryzieme, miesto toho, že by sme jak reťaz spolupodržali; i tak je nás málo. Vek ešte nikoho nespravil múdрым, ani na základe mladosti nebol ešte nikto schopnosti pozbavený.

Trstena. A. V. hospodár: V záujme hospodárskych článkov sdeľte svoju žiadosť redakcii Krestana, ktorá jedine môže ďalej fahať pretrhnutú niť uverejňovania hospodárskych článkov. Kto vám to povedal, že pod menom „Jedla“ vychodivše články z vášho pera vyskakovali?! Za ostatnú časťku vášho listu srdečné vďaky; nezabývajte i na ďalej na nás. Práve dost máme, len pomocníkov málo.

Majiteľ a zodpovedný redaktor:

Jufo Markoš.

Hlavný pracovník: **Napoleon Janda.**

Ponevác ale je dnes rok nový, pripravte ešte plnenú kapustu, prasacinu chrunkavú a vaniliové povetrové (nafúkané) lopdy.

Čo vám mám dať.

Asi štyri zlatovky.

Tu máte, ale dobre gazdujte. Jednajte sa jak pofský žid, a čo je hlavné! . . . No čo čakáte ešte?

Nech sa vám páči zo špižiarne vydať múku, kávu, masť, soľ, cukor, švábky (zemiaky), atď.

A pán manžel na bok odložil fajku, a šiel neokrúchano do špižiarne — a vydal zo všetkého toľko, čo by bolo i pre dvadsiatich dostačilo. — Kucharka ale si podeprela ruky a sa smiala kujonsky. — Jej sa to fúbilo!

Sotva si sadol pán a započal znovu fajčiť: prišla poselkyňa.

Panička, učien obuvníka doniesol topánky mladého pána a žiada 5 zlatých, dobrý a šťastlivý nový rok praje.

Hybajte k mužovi.

Mišo zas otvoril mesec penazný a zaplatil.

Práve chuťno si chce na fajku zapáliť, keď vkročil k nemu kominár, domový majster, listonoš, sluha krúhu, stoličný hajduch — slovom celý svet-ský prôvod to bol; všetci dobrý nový rok mu vinšovali, pravdaže s takou nádejou, že dobrý tringeld dostanú.

Anna sa ohlásila k nim: obráťte sa moji páni k mojmu mužovi.

Tento ale pomaly zostával byť škufavým preto

Prošba.

Prosíme ctené čítajúce slovenské obecenstvo, aby nezťažovalo si niekedy niečo nám do redakcie zaslať, aby sme to v našom časopise mohli uverejniť. Veľmi sa hodia nám anekdoty, humoristické rozprávky, humoristické verše, menovite ktoré sa týkajú vyvoleného národa. Môžu byť karhané aj vidiecke liberálne časopisy, a iné tým podobné firmy. Prosíme teda nie len hmotnú, ale aj mravnú podporu, aby náš časopis mohol byť čím zábavnejší a aby mohol tým lepšie všetkým slušným požiadavkám vyhovieť.

S hlbokou úctou

Redakcia Herko Pátra.

„Herkó Páter“

ktorý je už aj po teraz vo veľkých rozmeroch rozšírený po hornom Uhorsku, prijíma

oznamy, inseráty

za veľmi ľavné ceny.

Jedna celá tlačaná strana stojí len 10 zl. pol str. 5 zl., štvrt str. 2 zl. 50 kr.

Menšie inseráty dľa priestoru pomerne platené tiež prijímame.

Inseráty sa prijímajú vo vydavateľstve:

Budapešť, Zsibárus-utca 7. szám.

ale len platil; — a keď sa títo všetci preč odklúdili, znovu si chce zapáliť na fajku, medzi čím pošliapal hračku svojej deery.

Dieťa na hlas počalo plakať a nariekať.

Cingal na poselkyňu a odovzdal jej 1 zl. 50 kr., aby novú hru kúpila dieťaťu, žoby už taký škrek nerobilo.

Ale sa jednajte dobre, boly jeho slová k poselkyňi.

Myslel si že už teraz, jako komin, môže spokojne kúriť. Lenže iné mu bolo určené.

Pán urodzený, vkročila kuchárka, nebolo dost penazí; lebo tento plný koš stál 5 zlatých, a tak račte mi ešte dopriať jednej zlatovky.

Čoho?

Zvolal pán celkom nafakaný, jako myš keď mačku vidí. Všetci sa to strach, jako hrach?!

Ja si nepchám do vrecka peniaze — odštekla kuchárka — a keď sa vzdialovala zo sieny, hrešila ešte i tým šatám, ktoré sa udržia na tele takého pána.

Panička, chlapec zo sklepu čaká s úctou.

Obráťte sa k pánovi, som vám už povedela, poselkyňa!!

Čo chcete?! Zreval tento tak nahnevano, jakby v deň predošlý aspoň gebufu bol jedol.

Doniesol chlapec veči objednané.

On nahnevano vymykol z vrecka budilár a vyplatil, čo ale sa nestalo bez mrmlania.

(Dokončenie budúceho.)